

СИЛАБУС

ТЕАТРОЗНАВЧО-ПЕДАГОГІЧНА МАЙСТЕРНІСТЬ

Освітній рівень	Другий (магістерський)
Ступінь освіти	Магістр
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Спеціальність	026 Сценічне мистецтво
Освітньо-професійна програма	Сценічне мистецтво

Курс	1, 2
Семестр	1,2,3
ECTS	6
Аудиторних годин	112
Лекції	
Семінари	
Практичні	96
Індивідуальні	16
Самостійна робота	68
Семестровий контроль	Іспит (1,2,3 семестр)

ПІБ, посада	Ботунова Галина Яківна, доцент
Профіль викладача	http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/TF/Botunova.pdf
e-mail	gbotunova@gmail.com

Анотація навчальної дисципліни

Силабус навчальної дисципліни «Театрознавчо-педагогічна майстерність» – одна із обов'язкових фахових дисциплін, яка у тісній спорідненості з дисциплінами «Методика викладання фахових дисциплін з театрознавства» та «Педагогічна практика» забезпечує необхідні компетентності для отримання здобувачем кваліфікації «викладач закладу вищої освіти».

Силабус даної навчальної дисципліни укладено згідно освітньо-професійної програми підготовки магістрів спеціальності 026 Сценічне мистецтво, навчального плану та вимог кредитно-модульної системи організації навчання. Він визначає обсяги знань, які повинні опанувати здобувачі за фаховим спрямуванням «театрознавство», алгоритм вивчення навчального матеріалу дисципліни, складові та технологію оцінювання їх навчальних досягнень.

Мета дисципліни – підготовка здобувачів до викладацької діяльності з театрознавчих фахових дисциплін у мистецьких закладах вищої, передвищої та середньої освіти; формування необхідних компетентностей, умінь та навичок з підготовки та проведення аудиторних занять (лекційних, семінарських, індивідуальних) театрознавчого профілю з організації, планування та контролю самостійної роботи; оволодіння навичками підготовки методичного забезпечення з фахових дисциплін.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі повинні *знати*:

- особливості викладання фахових театрознавчих дисциплін у мистецьких навчальних закладах;
- базові педагогічні технології традиційного та інтерактивного навчання;
- комплекс навчально-методичного забезпечення дисциплін спеціальності 026 Сценічне мистецтво (з фаху «театрознавство»);
- зміст і структуру, закономірності формування ОПП, навчального плану, робочих навчальних

програм та силабусів;

- основні форми організації навчання у ЗВО. Функції, типи, види лекційних та семінарських занять, їх структуру і методи проведення;
- основні вимоги до викладача. Поняття лекційної майстерності та шляхи її вдосконалення.

Здобувачі повинні *вміти*:

- підготувати і самостійно провести різні форми занять теоретичного та практичного спрямування з театрознавчих дисциплін для здобувачів вищої освіти молодших курсів;
- підбирати та користуватися візуальним та ілюстративним матеріалом при викладанні профільних дисциплін;
- вільно орієнтуватися в особливостях теоретичної та практичної підготовки театрознавців;
- планувати, організовувати та контролювати самостійну роботу студентів з фахових дисциплін;
- самостійно підготувати основні види методичного забезпечення профільних дисциплін.

Здобуті знання та уміння забезпечують формування таких програмних компетентностей:

Інтегральна компетентність Здатність розв'язувати складні теоретичні та практичні задачі і проблеми у галузі сценічного мистецтва або у процесі навчання, що передбачає проведення дослідження та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов та вимог.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК2. Здатність застосовувати фундаментальні знання у практичних ситуаціях.

ЗК5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК7. Здатність виявляти, ставити та вирішувати професійні проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації.

ЗК8. Здатність працювати як в команді так і автономно.

ЗК9. Здатність розробляти та управляти проєктами, оцінювати та забезпечувати якість робіт, що виконуються.

ЗК10. Здатність знаходити, опрацьовувати, аналізувати та синтезувати інформації в мистецтвознавчих науках. проводити дослідження на відповідному рівні.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності спеціальності (СК)

СК2. Здатність управляти процесами у творчо-виробничій сценічній діяльності або навчанні.

СК3. Здатність брати відповідальність за внесок до професійних знань і практик та оцінювання результатів діяльності колективу (творчого, навчального).

СК5. Здатність до публічної презентації результату своєї творчої (інтелектуальної) діяльності.

СК6. Здатність на високому фаховому рівні брати участь у громадських дискусіях, пов'язаних з питаннями історії сценічного мистецтва, його актуального стану та тенденцій його розвитку.

СК7. Здатність до спілкування у діалоговому режимі з широкою професійною та науковою спільнотою та громадськістю в галузі сценічного мистецтва та виробництва, до взаємодії із представниками інших творчих професій в т. ч. і на міжнародному рівні.

СК9. Здатність застосовувати основи педагогіки та психології у навчально-виховному процесі у вищих навчальних закладах мистецької освіти.

СК10. Здатність зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

Програмні результати навчання:

ПРН1. Володіти на високому рівні культурою мислення, здатністю до узагальнення, аналізу і синтезу в професійній діяльності.

ПРН2. Вільно оперувати всім комплексом отриманих знань у сфері практичної професійної та дослідницької діяльності.

ПРН3. Знати філософські аспекти пізнання закономірностей наукової і художньої творчості; основні тенденції розвитку історії культури і мистецтва.

ПРН4. Пояснювати феномен культури, її роль у людській діяльності; роль мистецтва і науки у розвитку цивілізації та пов'язані з ним сучасні та естетичні проблеми.

ПРН6. Розуміти умови формування особистості, її свободи, відповідальності за збереження культурних цінностей, моральних обов'язків людини.

ПРН8. Оцінювати нову ситуацію та здійснювати пошук можливостей до адаптації та дії в її умовах.

ПРН9. Виявляти здатність до генерування нових ідей.

ПРН10. Виявляти, ставити та вирішувати проблеми, аналізувати проблемні ситуації у професійній діяльності й приймати обґрунтовані рішення для їх розв'язання.

ПРН12. Володіти навичками наукового опрацювання літератури (оформлення бібліографії, правила цитування тощо), вміти застосовувати раціональні прийоми пошуку, відбору, систематизації та використання інформації.

ПРН13. Володіти навичками творчого самостійного мислення і наукового пошуку; нормами професійної культури викладу матеріалу і наукової полеміки.

ПРН16. Знаходити відповідні засоби презентації результату своєї творчої (інтелектуальної) діяльності.

ПРН18. Координувати та вдосконалювати процеси у творчо-виробничій сценічній діяльності або навчанні.

ПРН19. Брати відповідальність за внесок до професійних знань і практик та оцінювання результатів діяльності колективу (творчого, навчального).

ПРН21. Передавати знання про сценічне мистецтво та практичний досвід фахівцям і не фахівцям. Самостійно розробляти педагогічні методики викладання фахових дисциплін (практичну і теоретичну їх складові).

ПРН22. Застосовувати основи педагогіки та психології у навчально-виховному процесі у вищих навчальних закладах мистецької освіти. Знати принципи реалізації освітніх програм у вищій школі, види педагогічної діяльності і методичної роботи у вищій школі, методики навчання, які тут використовуються.

Перелік тем

Тема 1. Ознайомлення здобувачів вищої освіти із метою та завданнями дисципліни «Театрознавчо-педагогічна майстерність» та її змістовним наповненням.

Тема 2. Поглиблення знань здобувачів щодо особливостей організації та методів викладання фахових дисциплін з театрознавства та їх методичного забезпечення.

Тема 3. Вивчення досвіду з науково-методичної роботи кафедри театрознавства. Аналіз освітньо-професійної програми зі спеціальності 026 «Сценічне мистецтво» та нормативних вимог до неї, навчального плану, робочих навчальних програм, силабусів з дисциплін фахової театрознавчої підготовки.

Тема 4. Поглиблення знань про форми організації навчання у ЗВО, освітні технології та методи навчання.

Тема 5. Формування навичок підготовки лекційних занять. Робота з вибору тематики лекцій відповідно до робочої навчальної програми та укладання графіку їх підготовки з урахуванням зростаючого рівня складності за семестрами.

Тема 6. Підбір літератури відповідної тематики та інших джерел до обраної теми, їх опрацювання.

Тема 7. Розробка концепції лекції, її структури. Укладання плану, визначення головних питань.

Тема 8. Робота з підготовки тексту лекції, підбір візуального та ілюстративного матеріалів.

Тема 9. Мова лекції. Поєднання науковості та доступності викладу.

Тема 10. Стель поведінки лектора, його мовленева культура як важливі компоненти лекторської майстерності.

Тема 11. Робота над розвитком комунікативних здібностей лектора.

Тема 12. Формування навичок підготовки та проведення семінарського заняття з теоретичних фахових дисциплін. Визначення теми, форми та типу семінару. Підготовка плану-конспекту, при необхідності тем-завдань та тестів для студентів.

Тема 13. Поглиблення та систематизація знань здобувачів вищої освіти щодо особливостей

проведення семінарських занять з театральної критики. Визначення теми, підготовка плану-конспекту, завдань для студентів, ілюстративного та візуального матеріалу.

Тема 14. Формування навичок з організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти, її планування, форми контролю та методичне забезпечення.

Тема 15. Формування у здобувачів системи необхідних умінь і навичок проведення індивідуальних занять. Аналіз та поглиблене вивчення основних видів та форм індивідуальної роботи.

Тема 16. Формування навичок підготовки методичного забезпечення викладання фахових дисциплін. Підготовка робочої навчальної програми з однієї навчальної фахової дисципліни або силабусу (за вибором здобувача).

Форми та технології навчання

У процесі вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти відвідують аудиторні заняття (практичні та індивідуальні). У процесі самостійної роботи здобувачі поглиблено вивчають матеріал навчальної дисципліни, виконують завдання, у т.ч. індивідуальні. Модульні контрольні роботи виконуються поза аудиторією.

Навчальні ресурси

Усі необхідні для вивчення навчальної дисципліни основні та додаткові матеріали надсилаються у відповідну групу на платформі Moodle

Система оцінювання

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для диференційованого заліку	для заліку
90–100	A	Відмінно	зараховано
82–89	B	Добре	
74–81	C		
64–73	D	Задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти.

90–100 – A – відмінно, повно розкрив зміст матеріалу в обсязі, передбаченому програмою; виклав матеріал грамотною мовою, точно використовуючи педагогічну термінологію, в певній логічній послідовності; показав вміння ілюструвати теорію конкретними прикладами, застосовувати її в новій ситуації при виконанні практичного завдання; продемонстрував знання теорії раніше вивчених суміжних тем, сформованість і стійкість використовуваних при відповіді умінь і навичок;

82–89 – B – добре, відповідав самостійно, без запитань викладача; може бути одна-дві неточності при висвітленні другорядних питань або у випадках, коли здобувач легко виправив їх після зауваження викладача.

74–81 – С – добре у викладі допущено невеликі прогалини, які не змінили зміст відповіді; один-два недоліки при висвітленні основного змісту відповіді, виправлені після зауваження викладача.

64–73 – D – задовільно неповно розкрито зміст матеріалу (зміст викладено фрагментарно, не завжди послідовно), але показано загальне розуміння питання і продемонстровані вміння, достатні для засвоєння програмного матеріалу.

60–63 – E – задовільно допущені помилки у визначенні педагогічної термінології, виправлені після кількох запитань викладача; здобувач вищої освіти не впорався із застосуванням теорії в новій ситуації при виконанні практичного завдання, але виконав завдання обов'язкового рівня складності з даної теми; при достатньому знанні теоретичного матеріалу виявлена недостатня сформованість основних умінь і навичок.

35–59 – FX – незадовільно (з можливістю повторного складання) не розкрито основний зміст навчального матеріалу.

0–34 – F – незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни) виявлено незнання здобувачем більшою або найбільш важливою частиною навчального матеріалу; невміння робити висновки і узагальнення; незнання визначення основних понять, законів, правил, основних положень теорії.

Інклюзивне навчання

Навчальна дисципліна може викладатися для більшості здобувачів з особливими освітніми потребами.

Неформальна освіта

У межах вивчення навчальної дисципліни передбачається участь здобувачів вищої освіти у міжнародних та вітчизняних наукових конференціях, конкурсах творчих робіт, круглих столах, відвідування культурно-мистецьких заходів тощо.

Політика курсу

Робота в курсі відповідає вимогам «Положення ХНУМ імені І. П. Котляревського про академічну доброчесність» <http://num.kharkiv.ua/share/docs/normat1%8C.pdf> та «Кодексу академічної доброчесності ХНУМ імені І. П. Котляревського» <http://num.kharkiv.ua/share/docs/normat/%96.pdf>.

Рекомендована література

1. Закон України «Про вищу освіту» / 2014 р., нова редакція/.
2. Бальме Кристофер. Вступ до театрознавства. / Кристофер Бальме; В-о. Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. Ф-т культури і мистецтв; Наук. ред. Богдан Козак; Пер. Володимир Кам'янець.– Львів : ВНТЛ-Класика, 2008. – 270с.
3. Барабаш Ю.Г. Педагогічна майстерність : навч. посібник / Ю.Г. Барабаш, Р. О. Позінкевич. – 2-ге вид., випр. та допов. – Луцьк : Вежа-Друк, 2015. – 392 с.
4. Біляковська О.О. Дидактика вищої школи: навч. посібник / О. О. Біляковська, І. Я. Мишанич, С. Б. Цюра. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка. – 2013. – 360 с.
5. Клековкін О.Ю. Мистецтво. Методологія дослідження. Методичний посібник / Інститут проблем сучасного мистецтва Національної академії мистецтв України. – Київ : Фенікс. – 2017. – 144 с.
6. Клековкін О.Ю. Театр при століку. Методологія театрознавства: Подорожній щоденник / Олександр Клековкін : ІПСМ НАМ України. — К.: Фенікс, 2013. — 432 с.
7. Кнедель Н.В. Педагогіка вищої школи: Посібник для магістрів. – К. - 2008. – 135 с.
8. Крикун О. О. Методика викладання у вищій школі: навч. посібник / О.О. Крикун. – Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна. – 2012. – 236 с.
9. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи: навчальний посібник. 2-ге видання, оновлене. – Київ: «Академвидав». – 2014. – 456 с.

10. Шейко В. М. Наукова творчість у галузі культурології і мистецтвознавства : навч. посібник / В. М. Шейко, Ю. П. Богуцький, Н. М. Кушнарєнко. – Харків : ХДАК. – 2016. – 330 с.

Рекомендовані інтернет-ресурси

1. Бібліотека українських підручників. URL: <http://pidruchniki.ws/>
2. Вікіпідручник, відкрита та вільна бібліотека навчальної літератури. URL: <https://uk.wikibooks.org/wiki/>
3. Вимоги до публікацій та фахових видань. URL: <http://vak.org.ua/fv/> .
4. Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В. О. Сухомлинського. URL: www.dnpg.gov.ua/
5. Клековкін О. Ю. Історіографія театру. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Klekovkin_Oleksandr/Istoriografia_teatru_Napriamy_Shkoly_Metody_Postati.pdf?PHPSESSID=c6t72q0hlf4jgjm70bj291jr55
6. Клековкін О. Ю. THEATRICA. URL: Лексикон/
https://shron1.chtyvo.org.ua/Klekovkin_Oleksandr/Theatrica_Arkhitektura_dramy_Istoryko-terminolohichni_konspekt.pdf
7. Національна бібліотека України імені В. В. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
8. Паві Патріс: Словник театру. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Pavis_Patrice/Slovnyk_teatru.pdf